

Stríðið um valdið...

Politisku flokkarnir brynja seg til stríðið at fáa tín kross á lögtingsvalinum. Tað verður ikki uttan svørslag. Floksformennirnir hava lagt ætlanina, og allar snildir verða brúktar fyri at sannføra teg um, at tín atkvøða er neyðug fyri at menna fólkaræðið.

Sosialurin fer komandi vikurnar at taka pulsin og varpa ljós á valstríðið. Vit prátta við valevni, sum ætla sær á ting á fyrsta sinni, umframt at seta serfrøðingum stevnu um politikk og valstríð.

– Tað er púra óskiljandi, at flokkarnir ikki taka uppgávuna í størri álvara og brynja yngra ættarliðið at stjórna føroyska samfelagnum, sigur Tórbjørn Jacobsen

MYND: SAVNSMYND

hegni sum politikarar. Tá er skjótt at koma í politiskt ódnarveður. Tað eru fleiri av hesum fólkunum, sum politisku flokkarnir vilja hava sum lögtingsumboð fyri seg. Og tað kann verða ein stórur trupulleiki, tí er hjartað ikki heilt og sannført, tá tú fert inn á politiska vígvøllinum at stríðast um hvønn vegin samfelagið skal fara, so kanst tú ikki brúkast, heldur Tórbjørn Jacobsen.

– Tað er pinadoyð ein stór ábyrgd at stýra einum samfelag. Tað er púra óskiljandi, at flokkarnir ikki taka uppgávuna í størri álvara og brynja yngra ættarliðið at stjórna føroyska samfelagnum. Tað vísir, at eingin hugsar longur enn til dagin í dag og møguliga í morgin. Flokkarnir fara óskipaðir á val, og soleiðis sum politiska skipanin í Føroyum í lútuni virðir seg sjálva gerst onki. Vit megna ikki at gera neyðugu iløguna í fólkaræði. Hóast tingmanningin broytist, skal hugsjónin liva víðari, og politiska kósir skal haldast. Flokkarnir vita ov lítið um einstøku valevnini í dag. Tey, sum eru í uppskoti til lögtingið, hava onga upplæring fingið í, hvat flokkurin vil og ætlar, og at tað er politiska hugsjónin, sum SKAL haldast. Vilja tey ikki tað, skulu tey fara í annan flokk. Eingin er størri enn flokkurin, sigur hann, og leggur afturat, at í Tjóðveldinum hava tey roynt at bøtt um hetta við ymsum skeiðum og fundum í seinastuni, har stórpolitisk

mál og filosofiskir spurningur verða sett á dagsskrá.

Raðfesta øðrvísi

Tórbjørn Jacobsen heldur tað vera eina sannroynd, at politisku ungmannafeløgini yvirhøvur eru lítið virkin. Unga Tjóðveldið er tó frægasta undantakið. Tað kemur sjáldan nakað gleps frá feløgnum, og arbeiðið er lítið støðugt. Barrikadurnar standa tómar og rópa eftir teimum. Tingmaðurin fyri Tjóðveldi vil ikki siga, at virkandi ungmannafeløgini kunnu rópast fyri at vera politiskt ungdómsarbeiði. Flokkurin og ungmannafeløgini eru nærmast ikki heft av hvør øðrum, og tað verður millum lítið og einki gjørt fyri at blæsa lív í politiska ungdómin. Og hann noyðist sjálvsagt at taka í egnan barm eisini, nú hann hevur verið næstformaður í Tjóðveldinum í árávis.

Í grundini kann hetta samanberast við ítróttarfeløgini, sum brúka nógva orku til ungdómin, sum skal bera feløgini, tá hesi gerast vaksir. Politikarar skulu onkursvegna framleiðast. Ikki heilavaskast, men teoretiska, filosofiska og politiska fundamentið má styrkjast, fyri at sinnið kann verða so opið sum gjørligt, og barlastin so trivialig, at ein komandi politikari ikki koppar av fyrsta nosinum.

Flokkarnir skulu raðfesta øðrvísi, heldur hann.

– Meginparturin av pengunum hjá flokkunum fer til lýsingastovurnar í eini roynd at vinna eitt lögtingsval. Tað skal ikki vera so. Tað er ein demokratisk uppgáva at gera iløgur í fólkinum, sum skulu taka við ábyrgd seinni. Greitt dømi er leiturin hjá dønnum. Har hava fólkin verið virkin í flokkinum í fleiri ár. Tað verður skipað fyri fyrilestrum og øðrum tiltøkum, sum ger tey ungu til reiðar at bjóða seg fram, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Hann tekur Danmark sum dømi, tí hann kennir dansku politisku skipanina frá árunum 2001 til 2004, tá hann hevði sæti sum eykamaður hjá Høgna Hoydal á Fólkingi. Ongin ivi er um, at viðurskiptini á Fólkingi hava imponerað hann. Danir hava valt at gera eina triviala iløgu í fólkaræði, tingmenn verða bornir á lógvum, og verða so væl stuðlaðir við sekretariati og allari aðrari hjálpi, at í grundini skal tú ikki gera annað sum fókatingsmaður, enn at brúka høvðið. Í hesum sambandi tekur hann aftur í orðini hjá Finnboğa Ísakson, sála, um, at fyrirteytirnar fyri at gera ein góður politikari, eru, at tú dugir at skriva, at tosa og ikki minst at brúka høvðið.

– Politiska skipanin eigur ikki at vera so pírín við flokkarnar peningaliga, at teir ikki fáa kálvføtt síni ungmenni betri enn nú, sigur hann.

Hann heldur, at tað hevði verið ein

byrjan, at flokkarnir stillaðu valevnini upp í nummarroð, soleiðis sum gjørt var í Føroyum fyri 1966. Fær flokkurin t.d. sjei tinglimir, so veit tú rímliga neyvt frammanundan, hvørji tey sjei eru, sum fara at umboða flokkinn. Tá hava flokkarnir betri skil á, hvørji teir vilja dúva uppá – og tá er lættari at finna ein felagsleist. Kanska er hetta einasta vápnið ímóti vaksandi óskilinum sum rann upp úr kjalarvatninum av tí eina valdøminum. Alternativið er at fara aftur til gomlu valdømini, men tað verður trupult, tá meira enn helmingurin av tingmonnunum vera høvudsstaðarborgarar.

– Verður farið aftur til at stilla upp í nummarroð, kann flokkurin í størri mun gera av, hvørja kós, flokkurin skal fara. Í hvussu er ber tá til at forða fyri, at onkur tilvildarligur charlatanur settur inn um lágu gáttina hjá flokkinum, og í ringasta føri fer avstað við honum, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Samanumtikið heldur hann, at svarið til bót og bata, er, at vit gera eina størri iløgu í parlamentarisku skipanina, eisini, fyri at hon í framtíðini kann standa útinnandi valdinum og tess umsiting kurl. Megna veldini ikki at skáka hvørt annað samsvarandi javnbjóðis fyrirteytum, gongur tað heilt galið, og fólkið í landinum verður taparin. Stóri taparin.